

බණ්ඩාරවෙල දුම්රිය ස්ථානය ආශ්‍රිත කාර්මික පුරාවිද්‍යාත්මක අධ්‍යයනයක්

රංගිකා බී.එම්.ටී,¹ නිශාදි එම්.කේ.පී,² ගිම්හානි ඩබ්ලිව්.එල්.³

ශ්‍රී ලංකා දුම්රිය ඉතිහාස කතාවට ඇතුළත් වන බොහෝ අගනා සිහිවටන අපට අහිමි ව ඇත්තේ අපේ ම නොසැලකිල්ලෙනි. දුම්රිය සේවය ස්ථාපනය කිරීම සඳහා මංගල පස් පිඩැල්ල කැපු ස්ථානය අද සොයා ගැනීමටවත් නොමැත. මුල් ම දුම්රිය එන්ජිම, මුල් ම දුම්රිය මැදිරිය, මෙරට නිපදවූ පළමු ඩීසල් දුම්රිය එන්ජිම, මෙරට නිපදවූ පළමු දුම්රිය මැදිරිය ආදී කිසිවක් අපට දැක බලා ගැනීමටවත් ඉතිරි ව නැත. මේවායේ වටිනාකම ඇත්තේ අදට වඩා මතු අනාගතයට ය. එබැවින් ඒවා සංරක්ෂණය කර තැබීම මතු පරපුරට කරන සේවයකි. මෙම අධ්‍යයනයේ අරමුණ වනුයේ බණ්ඩාරවෙල දුම්රිය ස්ථානයේ පවතින කාර්මික පුරාවිද්‍යාත්මක උරුමයක් පිළිබඳව පෙන්වාදීම යි. දත්ත රැස් කිරීමේ දී සම්මුඛ සාකච්ඡා, නිරීක්ෂණ සහ අන්තර්ජාලය මගින් දත්ත ලබාගනු ලැබිණ. මෙම අධ්‍යයනයේ අධ්‍යන ගැටළුව වන්නේ බණ්ඩාරවෙල දුම්රිය ස්ථානය ආශ්‍රිත කාර්මික පුරාවිද්‍යාත්මක උරුමයක් පවතිනවා ද? යන්න සොයා බැලීම යි. මෙහි අධ්‍යයන ක්‍රමවේදය ලෙස ඓතිහාසික ක්‍රමය යොදාගන්නා ලදී. G2 535 දුම්රිය එන්ජිම සංරක්ෂණය කර බණ්ඩාරවෙල දුම්රිය ස්ථානය ඉදිරිපිට තැනූ වේදිකාවක ස්ථානගත කිරීම සිදුකර තිබේ. ශ්‍රී ලංකාවේ දුම්රිය සේවය විසින් වැඩි වැඩියෙන් ඩීල් එන්ජින් මිල දී ගැනීම අනුව ෂන්ටින කටයුතු සඳහා ද ඩීසල් එන්ජින් යොදාගැනීම කෙරෙහි අවධානය යොමු කල බවක් පෙනී යන්නේ මෙම G2 ධාවන පන්තිය යටතේ ඩීසල් ෂන්ටින් එන්ජින් 8ක් මිල දී ගැනීමෙනි. දුම්රිය මගින් භාණ්ඩ ප්‍රවාහනය සඳහා ඉල්ලුම වැඩි වැඩියෙන් පැවති සමයේ භාණ්ඩ ප්‍රවාහන ගැල් ෂන්ටින් කිරීම සඳහා ෂන්ටින් එන්ජින්වල දැඩි අවශ්‍යතාවය පිරිමැසීමට මෙම එන්ජින් ඉවහල් විය. තම සේවය අවසන් වූ පසු විවිධ දුම්රිය අංගනවල අත්හැර දමා තිබූ මෙම වර්ගයේ එන්ජින් බොහෝමයක් පැරණි යකඩ සඳහා කපා අලෙවි කර ඇති අතර මේ වන විට යන්තමින් හෝ ඉතිරි ව ඇත්තේ එන්ජින් දෙකක් පමණි. එයින් අංක 535 එන්ජිම මීට වසර කිහිපයකට පෙර පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලයට ලබාදුන් අතර එය විශ්ව විද්‍යාල භූමියට ප්‍රවාහනය කිරීමේ ඇති අපහසුතාවයන් නිසා කලක් මහනුවර ධාවනාගාරයේ තිබී පසුව බණ්ඩාරවෙල දුම්රිය ස්ථානයේ ස්ථානගත කරන ලදී. ඉතිරි එන්ජිම වන අංකය 536 එන්ජිම මේ වන විට රත්මලාන කාර්මාන්තශාලා භූමිය තුළ අත්හැරදමා ඇත. දුම්රිය ඉතිහාසය පිළිබඳව සලකා බලන කල මෙය අනිවාර්යයෙන් ම රැකගත යුතු වටිනා සම්පතක් බැවින් එසේ එක් එන්ජිමක් හෝ සංරක්ෂණය වීම නම් ඉතා වටිනා කාරණයකි.

ප්‍රමුඛ පද : බණ්ඩාරවෙල දුම්රිය ස්ථානය, කාර්මික උරුමය, G2 535 දුම්රිය එන්ජිම

¹සමාජවිද්‍යා අධ්‍යයනාංශය, ශ්‍රී ලංකා රජරට විශ්වවිද්‍යාලය. thilnirangika95@gmail.com